2024/1264

30.4.2024

UREDBA SVETA (EU) 2024/1264

z dne 29. aprila 2024

o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem

SVET EVROPSKE UNIJE JE

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 126(14), drugi pododstavek, Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ([1]),

ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke ([2]),

v skladu s posebnim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Pri usklajevanju ekonomskih politik držav članic v Uniji, kakor je določeno v Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU), se upoštevajo vodilna načela stabilnih cen, zdravih javnih financ in monetarnih pogojev ter uravnotežene plačilne bilance.

(2) Države članice pri doseganju ciljev ekonomske in fiskalne politike usmerja okvir ekonomskega upravljanja Unije, ki zajema izpopolnjen sistem usklajevanja politik in nadzora ekonomskih politik držav članic. Od Pogodbe o Evropski uniji ([3]) (PEU), podpisane 7. februarja 1992 v Maastrichtu, je okvir ekonomskega upravljanja prispeval k doseganju makroekonomske konvergence, zaščiti zdravih javnih financ in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij. Okvir ekonomskega upravljanja je skupaj s skupno denarno politiko in skupno valuto v euroobmočju ustvaril pogoje za gospodarsko stabilnost, trajnostno in vključujočo gospodarsko rast ter večjo stopnjo zaposlenosti za državljane Unije.

(3) Pakt za stabilnost in rast, ki so ga prvotno sestavljale Uredbi Sveta (ES) št. 1466/97 ([4]) in (ES) št. 1467/97 ([5]) in Resolucija Evropskega sveta z dne 17. junija 1997 ([6]), temelji na cilju zdravih in vzdržnih javnih financ kot sredstvu za izboljšanje pogojev za stabilnost cen ter močno trajnostno in vključujočo rast, podprto s finančno stabilnostjo, in tako podpira doseganje ciljev Unije na področju trajnostne rasti in zaposlovanja.

(4) V tretji fazi ekonomske in monetarne unije so se države članice na podlagi člena 126 PDEU dolžne izogibati čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju.

(5) Okvir ekonomskega upravljanja Unije bi bilo treba prilagoditi, da bi se bolje upoštevali vse večja heterogenost fiskalnih položajev, javni dolg in gospodarski izzivi kot tudi druge ranljivosti v državah članicah. Odločen odziv politike na pandemijo COVID-19 se je izkazal za izredno učinkovitega pri blaženju gospodarskih in socialnih posledic, nastalih zaradi krize, vendar je povzročil znatno povečanje deleža dolga v javnem in zasebnem sektorju, kar je poudarilo pomen postopnega, realističnega, trajnega in rasti prijaznega zmanjševanja deležev dolga in primanjkljajev na preudarne ravni ter omogočanja manevrskega prostora za proticiklične politike in odpravljanje makroekonomskih neravnotežij ob hkratnem posvečanju ustrezne pozornosti ciljem na področju zaposlovanja in socialnim ciljem. Hkrati bi bilo treba prilagoditi okvir ekonomskega upravljanja Unije tako, da bi pomagal

([1]) Mnenje z dne 23. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu).
([2]) UL C 290, 18.8.2023, str. 17.
([3]) UL C 191, 29.7.1992, str. 1.
([4]) Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 209, 2.8.1997, str. 1).
([5]) Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6).
([6]) Resolucija Evropskega sveta o Paktu za stabilnost in rast iz Amsterdama z dne 17. junija 1997 (UL C 236, 2.8.1997, str. 1).

obravnavati srednje- in dolgoročne izzive, s katerimi se sooča Unija, kot je doseganje pravičnega digitalnega in zelenega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]) , zagotavljanjem energetske varnosti, podporo odprti strateški avtonomiji, obravnavanjem demografskih sprememb, krepitvijo socialne in gospodarske odpornosti in trajnostne konvergence ter izvajanjem strateškega kompasa za varnost in obrambo, za vse to pa so v prihodnjih letih potrebne reforme in trajno visoke ravni naložb.

(6) Okvir ekonomskega upravljanja Unije bi moral spodbujati zdrave in vzdržne javne finance ter trajnostno in vključujočo rast ter zato razlikovati med državami članicami z upoštevanjem izzivov glede njihovega javnega dolga in gospodarskih izzivov ter omogočanjem posamezni državi prilagojenih večletnih fiskalnih poti, hkrati pa zagotavljati učinkovit večstranski nadzor in spoštovati načelo enakega obravnavanja.

(7) Za zagotovitev preglednega in skupnega okvira Unije, ki temelji na referenčnih vrednostih iz člena 126(2) PDEU in Protokola (št. 12) o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priložen PEU in PDEU (v nadaljnjem besedilu: Protokol (št. 12)), bi moral imeti nadzorni okvir, ki temelji na tveganju in omogoča posamezni državi prilagojene fiskalne poti za posamezne države, hkrati nujno kot protiutež okrepljeno izvrševanje, ki podpira večstranski nadzor.

(8) Za poenostavitev fiskalnega okvira Unije in povečanje preglednosti bi moral biti podlaga za določitev fiskalne poti in izvajanje letnega fiskalnega nadzora za vsako državo članico enoten operativni kazalnik, ki bi temeljil na vzdržnosti dolga. Ta enotni kazalnik bi moral temeljiti na nacionalno financiranih očiščenih primarnih odhodkih, tj. odhodkih brez odhodkov za obresti, diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, odhodkov za programe Unije, v celoti izravnanih s prihodki iz skladov Unije, nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, ter cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost. V skladu z vodilnimi načeli, ki jih je Komisija uporabila za razvrščanje transakcij kot enkratnih, bi bilo treba iz kazalnika neto odhodkov izključiti tudi enkratne in druge začasne ukrepe. Ta kazalnik omogoča makroekonomsko stabilizacijo, saj nanj ne vpliva delovanje avtomatskih stabilizatorjev, vključno z nihanji prihodkov in odhodkov, ki niso pod neposrednim nadzorom vlade.

(9) Postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem zaradi kršitev referenčne vrednosti za primanjkljaj v višini 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) iz člena 126(2) PDEU in Protokola št. 12 je dobro uveljavljen element okvira Unije za fiskalni nadzor, ki učinkovito vpliva na fiskalno politiko v državah članicah.

(10) Za okrepitev postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem zaradi kršitev merila glede dolga v višini 60 % BDP iz člena 126(2) PDEU in Protokola št. 12 bi se bilo treba usmeriti na odstopanja od poti gibanja očiščenih dohodkov, ki jo je Svet določil na podlagi Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]).

(11) Na podlagi Uredbe (EU) 2024/1263 bi lahko Svet na priporočilo Komisije državam članicam v primeru resnega upada gospodarske aktivnosti v euroobmočju ali celotni Uniji ali v izjemnih okoliščinah, ki so zunaj nadzora vlade in močno vplivajo na javne finance zadevne države članice, dovolil odklon od poti gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je Svet določil v skladu z navedeno uredbo, in sicer pod pogojem, da to srednjeročno ne ogrozi fiskalne vzdržnosti. Zato takšen odklon ne bi smel biti zabeležen na kontrolnem računu in ne bi smel privesti do uvedbe postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temelji na dolgu.

(12) Komisija bi morala pri ugotavljanju, ali obstaja čezmerni primanjkljaj, v skladu s členom 126(3) PDEU upoštevati vse relevantne dejavnike. Precejšnje izzive v zvezi z javnim dolgom v zadevni državi članici bi bilo treba obravnavati kot ključni oteževalni dejavnik.

([7]) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

([8]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(13) Glede na naraščajoče geopolitične napetosti in varnostne izzive ter s tem povezano dejstvo, da morajo države članice okrepiti svoje zmogljivosti, bi bilo treba povečanje državnih naložb v obrambo, kjer je to ustrezno, upoštevati kot pomemben dejavnik pri ocenjevanju obstoja čezmernega primanjkljaja v skladu s členom 126(3) PDEU. Ta dejavnik bi se lahko ocenil glede na povprečja Unije, srednjeročne trende ali druga ustrezna referenčna merila, pri čemer bi se upoštevala tudi statistična pravila v zvezi s časom evidentiranja izdatkov za vojaško opremo.

(14) Za spremljanje dejanskih odklonov od poti gibanja očiščenih odhodkov, kot je določeno v Uredbi (EU) 2024/1263, bi morala Komisija za vsako državo članico vzpostaviti kontrolni račun za spremljanje letnih odklonov skozi čas. Informacije na kontrolnem računu bi morale biti podlaga za izvršilne ukrepe. Zlasti bi morala Komisija pripraviti poročilo v skladu s členom 126(3) PDEU, kadar delež javnega dolga v BDP preseže referenčno vrednost, proračunski položaj ni blizu ravnovesja ali v presežku in kadar odkloni, zabeleženi na kontrolnem računu države članice, presegajo določene letne ali kumulativne pragove. Šteje se, da je proračunski položaj blizu ravnovesja, če javnofinančni primanjkljaj ne presega 0,5 % BDP.

(15) Korektivna pot gibanja očiščenih odhodkov v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem bi morala do roka, ki ga določi Svet, znižati ali ohraniti primanjkljaj sektorja država pod referenčno vrednostjo 3 % BDP iz člena 126(2) PDEU in Protokola (št. 12). Korektivna pot gibanja očiščenih odhodkov v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem bi bila načeloma tista, ki jo je prvotno določil Svet, ob upoštevanju dejstva, da je treba zagotoviti minimalno strukturno prilagoditev v višini 0,5 odstotne točke BDP v primeru kršitve merila glede primanjkljaja ali če je praviloma treba odpraviti odklon od te poti v primeru kršitve merila glede dolga. Če prvotna pot zaradi objektivnih okoliščin ni več izvedljiva, bi moral imeti Svet možnost določiti drugačno pot v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem.

(16) Za države članice v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem bi moral imeti Svet še naprej možnost, da na priporočilo Komisije državam članicam po ugotovljenem resnem upadu gospodarske aktivnosti v euroobmočju ali celotni Uniji v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 ali v izjemnih okoliščinah, ki so zunaj nadzora vlade in močno vplivajo na javne finance zadevne države članice v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 , podaljša rok za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja, in sicer pod pogojem, da to srednjeročno ne ogrozi fiskalne vzdržnosti.

(17) Posebne določbe Uredbe (ES) št. 1467/97 v zvezi s prispevki v drugi steber pokojninskega sistema bi bilo treba črtati, saj bi morala pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je določil Svet, že upoštevati izgubo prihodkov, povezano s takimi prispevki.

(18) Neodvisne fiskalne institucije so dokazale, da so sposobne spodbujati fiskalno disciplino in krepiti verodostojnost javnih financ držav članic. Da bi okrepili nacionalno lastništvo, bi bilo treba vlogo neodvisnih fiskalnih institucij ohraniti v reformiranem okviru ekonomskega upravljanja Unije. Bolj neodvisen Evropski fiskalni odbor bi moral imeti vidnejšo svetovalno vlogo v okviru ekonomskega upravljanja Unije.

(19) Določiti bi bilo treba jasne pogoje za zaključek postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Pogoj za zaključek postopka bi moral biti, da primanjkljaj verodostojno ostane pod referenčno vrednostjo 3 % BDP iz člena 126(2) PDEU in Protokola (št. 12), za postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temelji na dolgu, pa, da država članica dokaže skladnost s potjo gibanja očiščenih odhodkov v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem.

(20) Globe iz člena 126(11) PDEU ne bi smele določati minimalnega zneska, ampak bi se morale kopičiti, dokler se ne sprejmejo učinkoviti ukrepi, da bi pomenile resnično spodbudo za upoštevanje pozivov državam članicam v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem v skladu s členom 126(9) PDEU.

(21) Ta uredba o spremembi je del svežnja skupaj z Uredbo (EU) 2024/1263 in Direktivo Sveta (EU) 2024/1265 ([9]). Ti trije zakonodajni akti (v nadaljnjem besedilu skupaj: reforma okvira ekonomskega upravljanja) skupaj reformirajo okvir ekonomskega upravljanja Unije in v pravo Unije uvajajo vsebino naslova III (Fiskalni dogovor) Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji ([10]) z dne 2. marca 2012 (PSUU) v skladu s členom 16 navedene pogodbe. Reforma okvira ekonomskega upravljanja na podlagi izkušenj na področju izvajanja

([9]) Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([10]) https://www.consilium.europa.eu/media/20399/st00tscg26_en12.pdf.

PSUU v državah članicah ohranja srednjeročno usmeritev iz fiskalnega dogovora kot orodje za doseganje proračunske discipline in spodbujanje rasti. Reforma okvira ekonomskega upravljanja vključuje tudi okrepljeno razsežnost prilagajanja posameznim državam, katere cilj je okrepiti nacionalno lastništvo, vključno z ohranjanjem svetovalne vloge neodvisnih fiskalnih institucij, ki temelji na skupnih načelih fiskalnega dogovora za nacionalne fiskalne popravljalne mehanizme, ki jih je predlagala Komisija v svojem sporočilu z dne 20. junija 2012 v skladu s členom 3(2) PSUU. Analiza odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov za splošno oceno skladnosti, ki jo zahteva fiskalni dogovor, je določena v Uredbi (EU) 2024/1263. Tako kot v fiskalnem dogovoru so začasni odkloni od srednjeročnega načrta dovoljeni le v izjemnih okoliščinah v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 in v skladu z določbami o kontrolnem računu. Podobno kot v fiskalnem dogovoru bi bilo treba v primeru znatnih odklonov od srednjeročnega načrta izvesti ukrepe za odpravo odklonov v določenem obdobju. Reforma okvira ekonomskega upravljanja krepi fiskalni nadzor in izvršilne postopke za izpolnitev zaveze glede spodbujanja zdravih in vzdržnih javnih financ ter trajnostne in vključujoče rasti. Reforma okvira ekonomskega upravljanja s tem ohranja temeljna cilja proračunske discipline in vzdržnosti dolga, določena v fiskalnem dogovoru.

(22) Za države članice, ki bodo v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ko bo začel veljati prenovljeni okvir, so potrebne prehodne določbe. Priporočila na podlagi člena 126(7) PDEU in pozive na podlagi člena 126(9) PDEU, ki so bili sprejeti pred začetkom veljavnosti te uredbe o spremembi, je treba revidirati, da se uskladijo s spremenjenimi določbami Uredbe (ES) št. 1467/97. To bi Svetu omogočilo, da za države članice, ki so sprejele ukrepe, določi korektivno pot gibanja očiščenih odhodkov v skladu s temi novimi določbami, ne da bi okrepil postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem.

(23) Ker pravila postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temelji na primanjkljaju, ostajajo nespremenjena, pri čemer je merilo minimalno letno strukturno izboljšanje v višini vsaj 0,5 % BDP, lahko Komisija glede na bistveno spremenjeno okolje obrestnih mer v prehodnem obdobju v letih 2025, 2026 in 2027 – da ne bi ogrozili pozitivnih učinkov Mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]) – prilagodi referenčno merilo, da bi upoštevala povečanje plačil obresti pri določanju predlagane korektivne poti v zvezi s prvim srednjeročnim fiskalno-strukturnim načrtom za leta 2025, 2026 in 2027 v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, če zadevna država članica pojasni, kako bo zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, ter naslovila skupne prednostne naloge Unije iz Uredbe (EU) 2024/1263 skladno s ciljem doseganja zelenega in digitalnega prehoda ter izgradnje obrambnih zmogljivosti.

(24) Uredbo (ES) št. 1467/97 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(25) Glede na obstoječi rok na podlagi Pakta za stabilnost in rast bi morala ta uredba nujno začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 1467/97 se spremeni:

(1) člena 1 in 2 se nadomestita z naslednjim:

„Člen 1

1. Ta uredba vsebuje določbe za pospešitev in razjasnitev izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Cilj postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem je preprečiti čezmeren javnofinančni primanjkljaj in pospešiti njegovo zmanjšanje, kadar se pojavi, pri čemer se spoštovanje proračunske discipline preuči na podlagi meril javnofinančnega primanjkljaja in javnega dolga.

([11]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

2. Za namene te uredbe pojem ‚sodelujoče države članice' pomeni države članice, katerih valuta je euro.

3. Uporabljajo se opredelitve pojmov iz člena 2 Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

Člen 2

1. Presežek javnofinančnega primanjkljaja nad referenčno vrednostjo se šteje za izjemnega v skladu s členom 126 (2), točka (a), druga alinea, , Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), kadar Svet v skladu s členom 25 Uredbe (EU) 2024/1263 ugotovi, da je to posledica obstoja resnega upada gospodarske aktivnosti v euroobmočju ali celotni Uniji, ali v skladu s členom 26 navedene uredbe ugotovi, da je to posledica izjemnih okoliščin, ki so zunaj nadzora vlade in močno vplivajo na javne finance zadevne države članice.

Poleg tega se presežek nad referenčno vrednostjo šteje za začasnega, kadar proračunske napovedi, ki jih zagotovi Komisija, kažejo, da bo po koncu resnega upada gospodarske aktivnosti ali izjemnih okoliščin iz prvega pododstavka primanjkljaj padel pod referenčno vrednost.

2. Kadar delež javnega dolga v bruto domačem proizvodu (BDP) presega referenčno vrednost, se šteje, da se zadostno zmanjšuje in dovolj hitro približuje referenčni vrednosti v skladu s členom 126(2), točka (b), PDEU, če zadevna država članica spoštuje svojo pot gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet.

Komisija pripravi poročilo v skladu s členom 126(3) PDEU, kadar delež javnega dolga v BDP preseže referenčno vrednost, proračunski položaj ni blizu ravnovesja ali v presežku in kadar odkloni, zabeleženi na kontrolnem računu države članice, presegajo:

(a) ali 0,3 odstotne točke BDP letno;

(b) ali 0,6 odstotne točke BDP kumulativno.

3. Komisija pri pripravi poročila iz člena 126(3) PDEU upošteva vse pomembne dejavnike iz navedenega člena, kolikor ti dejavniki pomembno vplivajo na oceno izpolnjevanja meril primanjkljaja in dolga zadevne države članice.

V poročilu iz člena 126(3) PDEU se po potrebi odražajo:

(a) stopnja izzivov v zvezi z javnim dolgom na podlagi metodologije iz člena 10 Uredbe (EU) 2024/1263, razvoj stanja javnega dolga in njegovega financiranja ter s tem povezani dejavniki tveganja, zlasti struktura zapadlosti, valuta denominacije dolga in pogojne obveznosti, vključno z morebitnimi implicitnimi obveznostmi v zvezi s staranjem prebivalstva in zasebnim dolgom;

(b) gibanje srednjeročnega proračunskega položaja, ki vključuje zlasti obseg dejanskega odklona od poti gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet, v letnem in kumulativnem smislu, kot je izmerjen v kontrolnem računu;

(c) gibanje srednjeročnega ekonomskega položaja, vključno s potencialno rastjo, gibanje inflacije in ciklična gibanja v primerjavi s predpostavkami, na katerih temelji pot gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet;

(d) napredek pri izvajanju reform in naložb, vključno zlasti s politikami za preprečevanje in odpravljanje makroekonomskih neravnotežij ter politikami za izvajanje skupne strategije Unije za rast in zaposlovanje, vključno s tistimi, ki jih podpira Mehanizem za okrevanje in odpornost, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta (**), ter splošna kakovost javnih financ, zlasti učinkovitost nacionalnih proračunskih okvirov;

(e) povečanje javnih naložb v obrambo, kjer je to ustrezno, pri čemer se upošteva tudi čas evidentiranja izdatkov za vojaško opremo.

Komisija ustrezno in izrecno upošteva vse druge dejavnike, ki so po mnenju zadevne države članice pomembni za izčrpno oceno izpolnjevanja meril glede primanjkljaja in dolga ter jih je država članica predložila Svetu in Komisiji. V zvezi s tem se posebna pozornost nameni finančnim prispevkom za spodbujanje mednarodne solidarnosti in uresničevanje skupnih prednostnih nalog Unije iz člena 13, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263.

4. Svet in Komisija izvedeta uravnoteženo celovito oceno vseh pomembnih dejavnikov, predvsem v kolikšni meri ti dejavniki vplivajo na oceno izpolnjevanja meril glede primanjkljaja in/ali dolga kot oteževalni ali olajševalni dejavniki. Kadar se država članica sooča z znatnimi izzivi v zvezi z javnim dolgom iz odstavka 3, drugi pododstavek, točka (a), tega člena, se to šteje za ključni oteževalni dejavnik. Medtem ko se ugodna ciklična gospodarska, proračunska in finančna gibanja ne štejejo za olajševalne dejavnike, pa se neugodno gibanje lahko šteje kot olajševalni dejavnik.

Če delež javnega dolga v BDP presega referenčno vrednost, se pri ocenjevanju izpolnjevanja merila glede primanjkljaja ti dejavniki v korakih, ki vodijo k sprejetju sklepa o obstoju čezmernega primanjkljaja iz člena 126(4), (5) in (6) PDEU, upoštevajo samo, če je v celoti izpolnjen dvojni pogoj krovnega načela, da mora splošni javnofinančni primanjkljaj pred upoštevanjem teh pomembnih dejavnikov ostati blizu referenčni vrednosti, hkrati pa je presežek nad referenčno vrednostjo le začasen.

Ti dejavniki pa se upoštevajo v korakih, ki vodijo k sprejetju sklepa o obstoju čezmernega primanjkljaja, pri ocenjevanju izpolnjevanja merila glede dolga.

5. Kadar je državam članicam dovoljen odklon od njihove poti gibanja očiščenih odhodkov na podlagi členov 25 in 26 Uredbe (EU) 2024/1263, se lahko Komisija in Svet v svoji oceni odločita, da ne bosta ugotovila obstoja čezmernega primanjkljaja.

6. Če se Svet v skladu s členom 126(6) PDEU odloči, da v državi članici obstaja čezmerni primanjkljaj, Svet in Komisija v naslednjih korakih postopka iz člena 126 PDEU upoštevata pomembne dejavnike iz odstavka 3 tega člena, saj vplivajo na razmere v zadevni državi članici, vključno, kot je navedeno v členu 5(2) te uredbe, zlasti pri določitvi roka za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja in morebitnem podaljšanju tega roka. Vendar se ti pomembni dejavniki ne upoštevajo pri odločitvi Sveta na podlagi člena 126(12) PDEU o razveljavitvi nekaterih ali vseh svojih odločitev, sprejetih na podlagi člena 126(6) do (9) in (11) PDEU.

(*) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju gospodarskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(**) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).“;

(2) člen 3 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 3

1. Ekonomsko-finančni odbor v dveh tednih od dneva, ko Komisija sprejme poročilo v skladu s členom 126(3) PDEU, pripravi mnenje v skladu s členom 126(4) PDEU.

2. Če Komisija meni, da obstaja čezmerni primanjkljaj, na Svet ob doslednem upoštevanju mnenja iz odstavka 1 tega člena naslovi svoje mnenje in predlog v skladu s členom 126(5) in (6) PDEU ter o tem obvesti Evropski parlament.

3. Svet odloči o obstoju čezmernega primanjkljaja v skladu s členom 126(6) PDEU praviloma v štirih mesecih od datumov poročanja, določenih v členu 3(2) in (3) Uredbe Sveta (ES) št. 479/2009 (*). Kadar odloči, da čezmerni primanjkljaj obstaja, Svet istočasno v skladu s členom 126(7) PDEU na zadevno državo članico naslovi priporočila. Svet svoje odločitve na podlagi člena 126(6) PDEU objavi.

4. Svet zadevni državi članici v priporočilu, pripravljenem v skladu s členom 126(7) PDEU, za sprejetje učinkovitih ukrepov določi rok največ šest mesecev. Kadar to upravičuje resnost razmer, je lahko rok za sprejetje učinkovitih ukrepov tri mesece. V priporočilu Sveta se določi tudi rok za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja.

Svet v svojem priporočilu zahteva tudi, da država članica izvede korektivno pot gibanja očiščenih odhodkov, ki zagotavlja, da splošni javnofinančni primanjkljaj ostane ali se zmanjša in ohrani pod referenčno vrednostjo v roku, določenem v priporočilu.

Kadar se je postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem začel na podlagi merila glede primanjkljaja, je za leta, v katerih naj bi splošni javnofinančni primanjkljaj presegel referenčno vrednost, korektivna pot gibanja očiščenih odhodkov skladna z minimalno letno strukturno prilagoditvijo v višini referenčne vrednosti najmanj 0,5 % BDP.

Kadar se je postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem začel na podlagi merila glede dolga, je korektivna pot gibanja očiščenih odhodkov vsaj tako zahtevna kot pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo določi Svet v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1263, in praviloma popravi kumulativne odklone kontrolnega računa do roka, ki ga določi Svet.

5. Zadevna država članica v roku iz odstavka 4 tega člena Svetu in Komisiji predloži poročilo o ukrepih, ki jih je sprejela na podlagi priporočila Sveta v skladu s členom 126(7) PDEU. Poročilo vsebuje cilje za javnofinančne odhodke in prihodke ter za diskrecijske ukrepe na strani odhodkov in prihodkov v skladu s priporočilom Sveta ter informacije o sprejetih ukrepih in vrsti ukrepov, predvidenih za dosego ciljev. Država članica poročilo objavi. Država članica lahko zadevno neodvisno fiskalno institucijo pozove, naj pripravi nezavezujoče ločeno poročilo o zadostnosti sprejetih in predvidenih ukrepov v zvezi s cilji.

6. Svet se lahko na priporočilo Komisije odloči, da sprejme revidirano priporočilo na podlagi člena 126(7) PDEU, kadar:

(a) so bili na podlagi takega priporočila sprejeti učinkoviti ukrepi in se uporabljajo pogoji iz člena 25 Uredbe (EU) 2024/1263 ali

(b) se uporabljajo pogoji iz člena 25 Uredbe (EU) 2024/1263.

V revidiranem priporočilu se lahko zlasti podaljša rok za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja, in to praviloma za eno leto.

(*) Uredba Sveta (ES) št. 479/2009 z dne 25. maja 2009 o uporabi Protokola o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki je priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL L 145, 10.6.2009, str. 1).“;

(3) člen 4 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 4

1. Svet pri presojanju o tem, ali so bili na podlagi njegovih priporočil v skladu s členom 126(7) PDEU sprejeti učinkoviti ukrepi, pri svoji odločitvi izhaja iz poročila, ki ga predloži zadevna država članica v skladu s členom 3(5) te uredbe, in njegovega izvajanja ter iz vseh drugih javno napovedanih in dovolj podrobnih odločitev vlade zadevne države članice.

Kadar Svet v skladu s členom 126(8) PDEU ugotovi, da zadevna država članica ni sprejela učinkovitih ukrepov, o tem ustrezno poroča Evropskemu svetu.

2. Svet vsako odločitev na podlagi člena 126(8) PDEU o objavi svojih priporočil, v katerih je ugotovil, da niso bili sprejeti učinkoviti ukrepi, sprejme nemudoma po preteku roka, določenega v skladu s členom 3(4) te uredbe.“;

(4) člen 5 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Vsaka odločitev Sveta o pozivu zadevni sodelujoči državi članici, naj sprejme ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja v skladu s členom 126(9) PDEU, se sprejme v dveh mesecih od sprejetja sklepa Sveta, da učinkoviti ukrepi v skladu s členom 126(8) PDEU niso bili sprejeti. Svet v tem pozivu zahteva, da država članica izvede korektivno pot gibanja očiščenih odhodkov v skladu z zahtevami iz člena 3(4) te uredbe. Svet navede tudi ukrepe, ki spodbujajo uspešno dosego korektivne poti gibanja očiščenih odhodkov.“;

(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Svet se lahko na priporočilo Komisije odloči, da sprejme revidirani poziv na podlagi člena 126(9) PDEU, kadar:

(a) so bili na podlagi takega obvestila sprejeti učinkoviti ukrepi in se uporabljajo pogoji iz člena 26 Uredbe (EU) 2024/1263 ali

(b) se uporabljajo pogoji iz člena 25 Uredbe (EU) 2024/1263.

V revidiranem pozivu se lahko zlasti podaljša rok za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja, in to praviloma za eno leto.“;

(5) v členu 6 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Svet pri presojanju o tem, ali so bili na podlagi njegovega poziva v skladu s členom 126(9) PDEU sprejeti učinkoviti ukrepi, pri svoji odločitvi izhaja iz poročila, ki ga predloži zadevna država članica v skladu s členom 5(1a) te uredbe, in njegovega izvajanja ter iz vseh drugih javno napovedanih in dovolj podrobnih odločitev vlade zadevne države članice. Upoštevajo se rezultati nadzorne misije, ki jo izvede Komisija v skladu s členom 10a te uredbe.“;

(6) člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 8*

1. Vsak sklep Sveta na podlagi člena 126(11) PDEU o zaostritvi sankcij se sprejme najpozneje v dveh mesecih po datumih poročanja na podlagi Uredbe (ES) št. 479/2009.

2. Vsaka odločitev Sveta na podlagi člena 126(12) PDEU o razveljavitvi nekaterih ali vseh njegovih odločitev se sprejme čim prej in v vsakem primeru najpozneje v dveh mesecih po datumih poročanja na podlagi Uredbe (ES) št. 479/2009.

3. Odločitev Sveta se na podlagi člena 126(12) PDEU sprejme le, kadar se je primanjkljaj zmanjšal pod referenčno vrednost in Komisija napoveduje, da bo tako ostalo v tekočem in naslednjem letu, in kadar je bil postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem sprožen na podlagi merila glede dolga, zadevna država članica pa je upoštevala korektivno pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je določil Svet v skladu s členom 3(4) ali členom 5(1) te uredbe.“;

(7) v členu 9 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem miruje kadar:

(a) zadevna država članica ravna v skladu s priporočili iz člena 126(7) PDEU;

(b) zadevna sodelujoča država članica ravna v skladu s pozivi iz člena 126(9) PDEU.“;

(8) člen 10 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 10*

1. Svet in Komisija redno spremljata izvajanje ukrepov, ki jih sprejme:

— zadevna država članica na podlagi priporočil v skladu s členom 126(7) PDEU,

— zadevna sodelujoča država članica na podlagi pozivov v skladu s členom 126(9) PDEU.

2. Kadar sodelujoča država članica ukrepov ne izvaja ali so po mnenju Sveta ukrepi neprimerni, Svet nemudoma sprejme odločitev na podlagi z odstavka 9 oziroma 11 člena 126 PDEU.

3. Kadar dejanski podatki iz Uredbe (ES) št. 479/2009 kažejo, da sodelujoča država članica ni ustrezno zmanjšala čezmernega primanjkljaja v rokih, določenih bodisi v priporočilih na podlagi člena 126(7) PDEU, bodisi v pozivih na podlagi člena 126(9) PDEU, Svet nemudoma sprejme odločitev na podlagi člena 126(9) oziroma (11) PDEU.“;

(9) člen 10a se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Komisija vzdržuje trajen dialog z organi držav članic v skladu s cilji te uredbe. V ta namen Komisija zlasti izvaja misije, katerih namen je, da se ocenijo trenutne ekonomske razmere v državi članici in prepoznajo tveganja ali težave pri uresničevanju ciljev te uredbe ter omogoči izmenjava z drugimi zadevnimi deležniki, vključno z nacionalnimi neodvisnimi fiskalnimi institucijami.“;

(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Ko Svet sprejme poziv na podlagi člena 126(9) PDEU in če tako zahteva parlament zadevne države članice, lahko Komisija predstavi svojo oceno ekonomskega in fiskalnega položaja v državi članici. Za države članice, na katere so naslovljeni priporočila in pozivi, izdani na podlagi odločitve iz člena 126(8) PDEU in odločitev na podlagi člena 126(11) PDEU, se lahko izvaja okrepljeni nadzor za namene spremljanja na kraju samem. Zadevne države članice zagotovijo vse potrebne informacije za pripravo in izvedbo misije.“;

(10) člen 12 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 12

1. Znesek globe znaša do 0,05 % zadnje ocene BDP predhodnega leta za šestmesečno obdobje in se plača vsakih šest mesecev, dokler Svet ne oceni, da je zadevna država članica sprejela učinkovite ukrepe na podlagi poziva, izdanega v skladu s členom 126(9) PDEU.

2. Svet v vsakem šestmesečnem obdobju, ki sledi obdobju, v katerem je naložena globa, do razveljavitve sklepa o obstoju čezmernega primanjkljaja oceni, ali je zadevna sodelujoča država članica sprejela učinkovite ukrepe na podlagi poziva Sveta v skladu s členom 126(9) PDEU. V tej polletni oceni se Svet v skladu s členom 126(11) PDEU odloči za okrepitev sankcij, razen če je zadevna sodelujoča država članica ravnala v skladu s pozivom Sveta.“;

(11) člena 14 in 15 se nadomestita z naslednjim:

„Člen 14

V skladu s členom 126(12) PDEU Svet razveljavi sankcije iz člena 126(11), prva in druga alinea, PDEU glede na napredek, ki ga je zadevna sodelujoča država članica dosegla pri ustreznem zmanjševanju čezmernega primanjkljaja.

Člen 15

V skladu s členom 126(12) PDEU Svet razveljavi vse preostale sankcije, če se razveljavi sklep o obstoju čezmernega primanjkljaja. Globe, uvedene v skladu s členom 12 te uredbe, se zadevni sodelujoči državi članici ne povrnejo.“;

(12) člen 16 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 16

Globe iz člena 12 predstavljajo splošni prihodek za proračun Unije.“;

(13) Člen 17 se črta.

(14) člen 17a se nadomesti z naslednjim:

„Člen 17a

1. Komisija do 31. decembra 2030 in nato vsakih pet let pripravi poročilo o uporabi te uredbe.

V tem poročilu se pregleda:

(a) učinkovitost te uredbe pri doseganju njenega cilja iz člena 1(1) in

(b) napredek pri zagotavljanju tesnejšega usklajevanja ekonomskih politik in trajnostne konvergence gospodarske uspešnosti držav članic v skladu s PDEU.

2. Po potrebi se poročilu iz odstavka 1 priloži predlog za spremembo te uredbe.

3. Poročilo iz odstavka 1 se pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu.“;

(15) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 17b*

Svet 30. aprila 2024 na priporočilo Komisije za države članice, za katere velja priporočilo na podlagi člena 126(7) PDEU ali poziv na podlagi člena 126(9) PDEU in ki so sprejele učinkovite ukrepe, sprejme revidirano priporočilo na podlagi člena 126(7) PDEU ali revidiran poziv na podlagi člena 126(9) PDEU.

Revidirano priporočilo ali poziv sprejme skupaj s sprejetjem priporočila na podlagi člena 17 Uredbe (EU) 2024/1263, ki določa pot gibanja očiščenih odhodkov.“;

(16) priloga se črta.

Člen 2

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Luxembourgu, 29. aprila 2024

Za Svet

predsednik

D. CLARINVAL